

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку
керівників та фахівців соціальної сфери

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16 грудня 2024 року**

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №7 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Фурман Анатолій Анатолійович - доктор психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Національного університету "Одеська політехніка"

Пєнов Вадим Васильович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

Список використаних джерел:

1. Баніт О. В. Командоутворення як продуктивна педагогічна технологія освіти. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії (Open Forum-ITME-CRS2019): збірник матеріалів Першого Всеукраїнського відкритого науково-практичного форуму (Київ–Одеса, 10-13 жовтня 2019 року). Одеса : Інститут комп'ютерних систем Одеського національного політехнічного університету. 2019. Вип. 1.221 с. С. 62–64.
2. Горбунова В.В. Психологія командотворення: ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 380 с.
3. Доценко В.В. Командоутворення як метод удосконалення психологічної підготовки поліцейських в умовах війни. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану: зб. наук. пр. [конф. (м. Харків, 26 трав. 2023 р.)] / МВС України, Наук. парк «Наука та безпека»*. Вінниця: ХНУВС, 2023. С.81-83.
4. Макаrchук Н.О. Тімбілдинг як інноваційний метод в управлінській діяльності керівника ДНЗ. *Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний менеджмент у закладах освіти»*. 2. 2017. С. 50-54.
5. Нікіфорова Л.О., Білоконь Я.В. Тімбілдинг як основа ефективного розвитку колективу. *Економічний простір*. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. №59. С.218-225.
6. Пастух Л.В. Командоутворення як важливий напрям управління закладами загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». *Актуальні проблеми психології*. Том І. Випуск 57. 2020. С.50-58.
7. Романовський О.Г., Шаполова В.В., Квасник О.В., Гура Т.В. Психологія тимбілдингу: навчальний посібник. За заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. 92 с.
8. Ярмолюк Д.І., Хлуп'янець Д.І., Яблонська І.В. Тімбілдинг як один із ефективних методів управління персоналом. *Економіка та управління підприємствами*. Вип. 3(20). 2020. С.152-156.

ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА

Зазначимо, що поняття культури є багатограним. Культура є специфічним людським способом існування, що визначає весь спектр

практичної та духовної діяльності людини, її взаємодію з навколишнім світом та із самою собою. Духовність і духовна культура становлять основу професійної культури, яка відображається в професійній діяльності кожної працездатної особистості.

Педагогічна культура є інтегративною характеристикою педагогічного процесу, що включає єдність об'єкта, суб'єкта, змісту, механізму, системи та цілей. Педагогічну культуру можна розглядати як складову професійної культури, суб'єктом якої є професійні педагоги. Проте аналіз педагогічної культури не можна обмежувати лише професійною діяльністю; вона є більше широким явищем, що виходить за межі лише педагогічної практики.

Зазначимо, що класний керівник (КК) – визначальний центр усіх соціальних впливів на дитину в закладі загальної середньої освіти. Саме він фокусує безліч впливів, через призму життєвих цінностей. Саме тому в його діяльності важливо орієнтуватися на досягнення високого рівня педагогічної культури.

Формування й розвиток педагогічної культури КК відбувається у взаємодії в процесі становлення й розвитку його педагогічної майстерності. Відправною точкою її виникнення, становлення й удосконалення виступає отримання комплексу необхідних знань у межах професійної освіти.

У післядипломний період важливо не зупинятися на досягнутому й розвивати особистісно-професійні характеристики, у т. ч. і педагогічну культуру. Розвиток педагогічної культури класного керівника – це безперервний процес, який вимагає систематичної роботи над собою. Існує багато різних засобів, які можуть сприяти цьому процесу. Розглянемо деякі з них.

Перший засіб – самоосвіта та саморозвиток, що вбирає в себе:

- читання професійної літератури: педагогічні журнали, книги, статті допоможуть розширити теоретичні знання та ознайомитись із новими підходами в освіті;
- відвідування семінарів, тренінгів, конференцій: це чудова можливість познайомитися з досвідом інших педагогів, отримати нові знання та навички;
- ведення професійного щоденника: записуючи свої спостереження, успіхи та невдачі, класний керівник може аналізувати свою роботу та виявляти напрямки для подальшого розвитку;
- майстерки: спостерігаючи за роботою досвідчених колег, можна перейняти їхні методи та прийоми.

Другий засіб розвитку педагогічної культури КК – професійне спілкування, що передбачає:

- обмін досвідом із колегами: обговорення педагогічних проблем, спільні проекти, менторство – усе це сприяє професійному зростанню;

- участь у педагогічних радах, методичних об'єднаннях: обмін досвідом на таких заходах дозволяє розширити світогляд і отримати нові ідеї;
- співпраця з психологами, соціальними педагогами: ці фахівці можуть надати цінні поради та підтримку класному керівникові.

Наступний, третій, засіб – самоаналіз і рефлексія, що передбачають:

- аналіз власної педагогічної діяльності: регулярний аналіз уроків, виховних заходів дозволяє виявити сильні сторони та слабкі місця в роботі КК;
- отримання зворотного зв'язку: відгуки учнів, батьків, колег допомагають оцінити результати своєї діяльності та внести необхідні корективи.

Четвертий засіб – інноваційні методи, а саме:

- використання інтерактивних методів навчання: розвиток критичного мислення, творчих здібностей здобувачів;
- застосування інформаційних технологій: створення презентацій, використання онлайн-ресурсів, ведення блогів;
- проєктна діяльність: залучення здобувачів до спільних проєктів розвиває їхні комунікативні навички, уміння працювати в команді.

П'ятий засіб – розвиток особистісних якостей КК:

- читання художньої літератури: розвиває емоційний інтелект, розширює кругозір;
- заняття спортом, хобі: допомагають зняти стрес, підвищити енергійність;
- відвідування культурних заходів: сприяє естетичному вихованню.

Розвиток педагогічної культури – це тривалий процес, який вимагає систематичної роботи над собою. Кожен класний керівник має знайти для себе оптимальні засоби самовдосконалення. Проте неабияка роль у такому процесі належить керівникові ЗЗСО, який має управляти ним, реалізуючи управлінські функції (таблиця 1).

Таблиця 1

Функції педагогічного управління та їх зміст

з/п	Функції педагогічного управління	Зміст функцій
1	Інформаційно-аналітична	Професійна діяльність щодо збирання інформації, її оброблення за допомогою цільового аналізу
2	Мотиваційно-цільова	Професійна діяльність зі встановлення цілей
3	Планово-прогностична	Професійна діяльність щодо складання програми педагогічного управління
4	Контрольно-діагностична	Професійна діяльність із контролювання, здійснення моніторингу та подальшого діагностування

Отже, можна зробити висновок, що діяльність керівника ЗЗСО щодо розвитку педагогічної культури класних керівників є практичним втіленням

управлінських функцій. Нами розроблено кваліметричну модель оцінки управління розвитком педагогічної культури класного керівника (таблиця 2).

Таблиця 2

Кваліметрична модель оцінки управління розвитком педагогічної культури КК

Фактори	Вагомість	Критерії	Вагомість	Коеф. відп.
Результати розвитку ПК КК	m1=0,4	1. Рівень знань: чи зросли знання КК щодо сучасних педагогічних технологій, психології розвитку дитини, інноваційних методів навчання.	V1=0,17	K1
		2. Рівень умінь: наскільки КК вміють застосовувати нові знання на практиці? Як покращилася якість їхньої педагогічної діяльності?	V2=0,28	K2
		3. Рівень цінностей: чи змінилися ціннісні орієнтації КК щодо навчання, виховання, розвитку особистості учня.	V3=0,2	K3
		4. Рівень професійної рефлексії: чи вміють КК аналізувати свою діяльність, виявляти проблеми та шукати шляхи їх розв'язання	V4=0,35	K4
Якість управління розвитком ПК КК	m2=0,32	5. Чіткість цілей: Чи були чітко визначені цілі розвитку педагогічної культури КК.	V5=0,2	K5
		6. Адекватність заходів: чи відповідають заплановані заходи поставленим цілям.	V6=0,14	K6
		7. Системність: чи є процес розвитку педагогічної культури КК системним та послідовним.	V7=0,16	K7
		8. Залучення КК до виконання запланованих заходів: чи були КК активними учасниками процесу розвитку ПК.	V8=0,28	K8
		9. Зворотний зв'язок: чи організовано збирання зворотного зв'язку від КК щодо ефективності заходів	V9=0,22	K9
Зміни в освітньому процесі ЗЗСО	m3=0,28	10. Якість і результати освіти: чи підвищилася якість навчання, виховання, розвитку здобувачів, чи підвищилися результати навчання, сформованості ціннісних орієнтацій, компетентностей	V10=0,42	K10
		11. Мотивація здобувачів: чи зросла мотивація до навчання, оволодіння ключовими компетентностями, соціальними ролями	V11=0,26	K11
		12. Атмосфера в колективі: чи покращився соціально-психологічний клімат у колективі педагогів, здобувачів, взаєминах між ними й адміністрацією ліцею	V12=0,32	K12

У процесі розроблення моделі ми використовували ідеї кваліметрії, описані в наукових доробках В. Григораша, Г. Єльнікової, О. Касьянової, О. Мармази, З. Рябової, Т. Хлебнікової, В. Циби та інших. Зокрема, було встановлено ключові фактори та критерії, що визначають якість управлінської діяльності в контексті цієї проблеми. Методом Делфі визначено значущість

кожного з факторів і критеріїв. Розроблено технологію оцінювання, яка передбачає визначення коефіцієнта відповідності за кожним критерієм відповідно до запропонованої шкали з кроком у 0,25, де відповідно критерій відсутній, або слабо виражений, або виражений наполовину, або виявляється в більшості ніж 75 % випадків, або виражений яскраво. Обчислювання значення кожного фактору здійснюють за формулою:

$$\Phi_i = m_i (V_1K_1 + \dots V_iK_i), \quad (1)$$

де Φ – фактор, m – вагомість фактору, V – вагомість критерію, K – усереднений коефіцієнт відповідності, i – порядковий номер.

Загальну оцінку УРПК КК підраховують як суму значень усіх факторів. Далі визначають рівень управлінської діяльності з досліджуваного аспекту як дуже низький (до 0,49), низький (від 0,49 до 0,64), допустимий (від 0,64 до 0,74), достатній (від 0,74 до 0,89), високий (від 0,89 до 1).

Список використаних джерел:

1. Єльнікова Г. В. Адаптивні технології в освіті. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. 2017. Вип. 3 (5). URL: http://am.eor.in.ua/images/adapt/Vol.3ped5/17ped3_5yelnikova_r.pdf.
2. Нижник Н., Пашко Л. Управлінська культура: теоретичне поняття чи управлінська поведінка? *Політичний менеджмент*. 2005. № 5. С. 103-113. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/nyzhnyk_upravlinska.pdf.
3. Рожнова Т. Вплив управління закладом професійно-технічної освіти на засадах інноваційних технологій на професійну підготовку кваліфікованих робітників. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 10 (16). С. 714–729. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/6812/6849>.
4. Рябова З. В. Кваліметричний підхід до оцінювання якості надання освітніх послуг. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. 2018. Вип. 5 (9). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/107/74>.

ГУСАР Мальвіна Вікторівна

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS ЯК ІНСТРУМЕНТУ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Пандемія через Covid-19 та війна породили гостру необхідність у пошуку різноманітних інструментів реалізації дистанційного формату навчання. За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірнього, заочною та екстернатом, що

ЗМІСТ

АНДРУШКО Алла Володимирівна Конституційні аспекти основоположних засад трудового права України	3
БАБЧУК Олена Григоріївна Distance learning as one of the innovative approaches	5
БАЛАКІРЄВА Вікторія Анатоліївна Особливості формування медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи	8
БАРТЄНЄВА Ірина Олександрівна Використання інтерактивних методів навчання у процесі підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти	10
БЕРЕЖНИЙ Сергій Дмитрович Особливості санкції ч. 2 ст. 115 КК України	15
БЕРЕЗОВСЬКА Людмила Іванівна Formation of information and communication competence of future educators in pre-school educational institution	17
БОНДАРЕНКО Ольга Вадимівна, БОНДАРЕНКО Оксана Андріївна Особливості тренування гімнасток у групах початкової підготовки	21
БУЗДУГАН Олена Анатоліївна До проблеми підготовки майбутніх учителів східних мов	25
БУЛГАКОВА Олена Юріївна Factors of successful implantation of innovative teaching approaches in higher education	28
ГРАМАТОВИЧ Юлія Василівна, ШАПІНКО Віктор Олександрович Практичні інструменти формування команди як запорука успіху	31
ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна Управління розвитком педагогічної культури класного керівника	34
ГУСАР Мальвіна Вікторівна Використання платформи Microsoft Teams як інструменту навчання англійської мови у вищому навчальному закладі	38
ДІХТЯРЕНКО Станіслава Вадимівна Освітні технології як провідний чинник у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи	41
ЗАДОРІНА Ольга Миколаївна Автоматичне створення тестів та завдань з методики навчання математики за допомогою штучного інтелекту	46
ІВАНОВА Світлана Володимирівна Використання технології	50